

Inhoud

Inleiding	xiii
1: Houd zicht op je fotobestanden	1
Algemene camera-instellingen	2
Soorten fotobestanden en kwaliteiten	2
Verskillende verhoudingen	8
Geheugenkaart leegmaken	10
Waar sla je je foto's op?	10
Back-up van de foto's	13
2: Onderwerpen	15
Favoriete onderwerpen	16
Mijn passie	19
Mijn plekje	23
Elke dag een foto	25
3: Het oog van de camera	31
De lens	32
Diafragma, sluitertijd en ISO-waarde in de 'groene' stand	42
Belichtingsprogramma's M, P, A (Av) en S (Tv)	43
Diafragma voorkeuze (A of Av)	44
Sluitertijd voorkeuze (S of Tv)	46
Programmastand (P)	50
Manuele belichting (M)	50
4: Mooi in het vizier	53
Onderwerpkeuze en beeldinhoud	54
Opnamestandpunt	59
Compositie	63
Lijnenspel, ritme en geometrische figuren	65
Kijkrichting en in- en uitgang van de foto	66
Beeldvlakken en symmetrie	67
Kleurgebruik	69

5: Zie je alles scherp?	71
Scherp en onscherp	72
Scherpstellen, sluitertijd en statief	74
Verhouding brandpuntsafstand en sluitertijd	77
Oplossingen voor te lange sluitertijd	78
Scherpte beoordelen	80
Scherpstelmogelijkheden van de camera	81
Scherpte en beweging	87
6: Foto's bekijken en bespreken	93
Foto's bekijken	94
Foto's bespreken	96
7: Nog beter belicht	103
Soorten lichtmeting	104
Histogram en overbelichtingswaarschuwing	109
Middengrijs	114
Belichtingscompensatie	114
Trapje of bracketing	117
Histogram en rechts belichten	117
Perspectief, diepte en hoogte	118
8: Natuurfotografie	119
Kennismaking	121
Soorten natuurfotografie	122
Vorbereiding	123
Landschapsfotografie	124
Hulpmiddelen	129
Bijzondere landschappen	130
Samenvattend	131
Dieren en bloemen	131
Samenvattend	138

9: Spelen met licht	139
Soorten licht	140
De kleur van licht	141
Witbalans en kleurtemperatuur	145
Hard en zacht licht	148
Waar komt het licht vandaan?	150
Schaduwen	153
Flitslicht	156
10: Portretfotografie	163
Wat is een portret?	164
Soorten portretten en voorbereiding	165
Beeldinhoud	169
Opnamestandpunt	170
Brandpuntsafstand en vertekening	172
Compositie	172
Belichting en spelen met licht	174
Instellingen van de camera	175
11: Beeldinformatie en EXIF-gegevens	177
Relevante gegevens	178
Informatie op de camera	180
Informatie op de computer	182
Windows Verkenner en Apple Finder	182
12: Straatfotografie	187
Onderwerpen	188
Ongezien en onopvallend of open en bloot	188
Eerste tips	190
Instellingen	191
Instellingen voor onopvallend fotograferen	192
Portretten op straat	195

13: Eenvoudig meer foto's	197
Zelfontspanner	198
Continu-opnamen	199
Scherpstelling	200
Intervalopnamen	200
Meervoudige belichting	206
14: Sportfotografie	209
Onderwerpkeuze	210
Vorbereiding	212
Compositie	214
Camera-instellingen	215
Overzichtsfoto's: groothoek en een (wat) kleinere lensopening	218
Fotograferen in sportzalen	219
15: Beeldinstellingen en onderwerpstanden	221
Instellingen vooraf	223
Hoe te gebruiken	224
Monochroom of zwart-wit	225
Onderwerpstanden of scènes	226
Gebruikersinstellingen	230
Automatisch contrast aanpassen en D-lighting	230
Overige mogelijkheden	231
16: Macrofotografie	233
Close-up versus macro	234
Onderwerpen voor macrofotografie	235
Vorbereiding	237
Hulpmiddelen	240
Instellingen van de camera	242
17: Beeldbewerking	245
Bewerken kan tot kwaliteitsverlies leiden	247
Bewerking op de camera	248
Bewerking op de computer	249
Formaat wijzigen (aantal pixels en compressie)	250

Na verkleinen niet meer afdrukken	251
Het maken van een uitsnede (en beeldverhouding wijzigen)	252
Rechtzetten van de foto	255
Corrigeren van rode ogen	255
Aanpassen van de belichting	257
Aanpassen van de kleuren (onder andere witbalans)	259
Omzetten naar zwart-wit of monochrome kleur	260
Overige bewerkingen	261
18: Fotograferen in RAW	265
Allerhoogste kwaliteit	267
Verschillende soorten RAW-software	267
Globale werking Photoshop Lightroom en Aperture	268
Organiseren	269
Ontwikkelen en retoucheren	271
Opslaan van ontwikkelde foto's	272
Histogram voortdurend in beeld	272
Mogelijkheden bij het ontwikkelen	273
Kom ik nog wel aan fotograferen toe?	275
Output creëren	276
19: Extra tips	279
Huis tentoonstelling	280
Maandelijks bijeenkomst fotovrienden	282
Fotoclub	283
Afdrukken en fotoboeken	284
Foto's delen	284
Fotowedstrijden	285
Stockbureaus	285
Vervolgopdrachten	285
Tot slot	294
Dankwoord	294
Index	295

focus

Houd zicht op je fotobestanden

Ed Molenaar

Voordat we naar het fotograferen zelf gaan, is het voor het maken van de beste foto's – en het kunnen terugvinden ervan – van belang iets te weten over de algemene instellingen van de camera. Met name welke soorten fotobestanden je kunt kiezen en hoe je daarmee de hoogste kwaliteit bereikt. En vooral ook: waar sla je je foto's op om ze in het oog te kunnen houden en ze weer gemakkelijk terug te kunnen vinden.

Algemene camera-instellingen

De meest basale instellingen, die je wellicht direct al hebt gedaan bij het in gebruik nemen van de camera, zijn de instelling van de taal van het menu en de juiste datum en tijd. Dat laatste is belangrijker dan je denkt. Want bij elke foto die je neemt, wordt automatisch een groot aantal gegevens in het bestand opgeslagen. Zoals met welke camera de foto is genomen, de gebruikte instellingen en ook de datum en tijd. Zo kun je later nagaan wanneer een foto is gemaakt. De gegevens die in het fotobestand zijn opgenomen, worden EXIF-gegevens genoemd (*Exchangeable Image File Format*). Deze kun je op elk gewenst moment terugvinden, zowel op de camera als de computer wanneer het fotobestand daarop is gezet. Als je straks bij bepaalde opdrachten de instellingen varieert, hoef je dus niet alles op te schrijven; de meeste informatie kun je gemakkelijk terugvinden. Ik kom in een later hoofdstuk terug op EXIF-gegevens en hoe je deze kunt vinden.

Opdracht 1.1 (voor wie dat nog niet heeft gedaan)

Ga naar het menu van de camera en zet de taal op Nederlands, en zet de datum en tijd op vandaag en nu. Voor wie dit al eerder heeft gedaan: weet je zeker dat de tijd nog goed staat (in verband met zomer- of wintertijd)?

Basisinstellingen camera.

Soorten fotobestanden en kwaliteiten

Als je een foto neemt met een digitale camera, wordt de opname op de geheugenkaart van de camera opgeslagen als fotobestand. Alle spiegelreflex- en systeemcamera's en de betere compact-camera's kunnen op z'n minst twee soorten fotobestanden maken en sommige camera's zelfs meer.

Het meest gebruikte en bekendste is het zogenaamde JPEG-bestand, waarvan de bestandsnaam eindigt op .jpg. JPEG is de afkorting van *Joint Photographic Expert Group*. Dat is een groep specialisten die deze bestandsvorm ooit als norm heeft afgesproken. Bij deze bestandsvorm wordt de opname door de software in de camera al helemaal ontwikkeld tot een digitale foto en als klein bestand ingepakt.

Opmerking > Minder bekend is het zogenoemde RAW-bestand, waarbij de term RAW staat voor het Engelse woord voor ‘ruw’, omdat de opname zonder noemenswaardige software-bewerking in de camera wordt opgeslagen als ‘ruwe pixels’. De bestandsextensie voor RAW-foto’s is voor bijna elk cameramerk verschillend: voor Nikon-camera’s is het bijvoorbeeld .nef, voor Canon-camera’s .cr2 en voor Sony .arw. Sommige camera’s maken gebruik van het DNG-formaat, het zogeheten ‘digitaal negatief’. Omdat voor het bekijken en ontwikkelen van RAW-opnamen speciale software nodig is, zal ik daar later een apart hoofdstuk aan wijden. Een derde bestandsvorm is het TIFF-bestand (*Tagged Information File Format*), waarvan de bestandsnaam eindigt op .tif. Elke bestandsvorm heeft zijn specifieke eigenschappen die de uiteindelijke kwaliteit van de foto’s bepalen.

JPEG-bestanden worden het meest gebruikt omdat ze het ‘kleinst’ zijn en het gemakkelijkst te bekijken. Elke computer en elk programma herkent JPEG-bestanden onmiddellijk als foto. Omdat de bestanden relatief klein zijn, kunnen er veel foto’s op een geheugenkaart worden opgeslagen.

RAW-bestanden zijn veel groter en hebben als grootste nadeel dat de opnamen nog niet zijn ontwikkeld tot foto. Daarom worden deze bestanden ook vaak digitale negatieven genoemd. Slechts weinig computerprogramma’s kunnen deze ruwe fotobestanden direct als foto laten zien. Op de juiste manier ontwikkeld – met speciale software – kan met RAW-bestanden wél de allerhoogste kwaliteit foto’s worden bereikt.

TIFF-bestanden zijn nog groter dan RAW-bestanden en hebben eveneens een zeer hoge kwaliteit. Deze bestandsvorm wordt – naast RAW – in de professionele fotografie gebruikt.

Mogelijke bestandsoorten.

Samengevat levert een JPEG-opname de gemakkelijkst hanteerbare foto op, maar niet altijd die met de hoogste kwaliteit. Toch adviseer ik je daarmee te beginnen. Om met JPEG-opnamen de voor die soort foto's hoogst haalbare kwaliteit te bereiken, is het wel van groot belang de juiste instellingen in de camera te kiezen.

Voor een beter begrip van die instellingen vertel ik eerst iets meer over de opbouw van foto-bestanden. Elk fotobestand bestaat uit 'pixels'. Een pixel (*picture element*) is het kleinste element waaruit een foto is opgebouwd: een vierkantje met slechts één enkele effen kleur. Hoe meer pixels een foto bevat, des te meer nuances in details en kleuren kunnen worden weergegeven en des te groter kan de foto worden afgedrukt zonder zichtbaar kwaliteitsverlies. Vandaar de snelle ontwikkeling in aantallen megapixels (miljoenen pixels) die de laatste jaren heeft plaatsgevonden. De nieuwste camera's hebben vrijwel allemaal al de mogelijkheid foto's op te slaan van meer dan tien (en nu al dertig) miljoen pixels.

Omdat bestanden groter worden naarmate het aantal pixels toeneemt, wordt er bij JPEG-opnamen gebruikgemaakt van een systeem om die pixels klein in te pakken. Dit klein inpakken wordt *compressie* genoemd. Voordeel van compressie is dat de bestanden kleiner worden, maar het nadeel is dat het telkens 'inpakken en uitpakken' van die pixels uiteindelijk wel tot kwaliteitsverlies leidt.

Opmerking > Een vriendin van mij maakt prachtige kostuums voor operettevoorstellingen. Deze worden altijd keurig in een bestelauto op rekken gehangen en zo naar de plaatsen vervoerd waar de voorstellingen worden gegeven. Iemand bedacht toen dat het praktischer kon door ze strak op te vouwen en luchtdicht te sealen. Zo konden ze gemakkelijk mee in de bagageruimte van de personenauto's waarmee de spelers naar de voorstelling gaan. Maar al bij de eerste voorstelling waarbij het op die manier gebeurde, werd duidelijk waarom dit niet zo'n goed idee was. De kostuums zagen er toch minder 'mooi en rijk' uit. Na de derde keer zijn ze ermee opgehouden en nu hangen de kostuums weer heerlijk ruim in de bestelauto. Het strak 'inpakken' verandert weinig aan het model, de stof en kleuren van de kostuums, maar uiteindelijk ziet het er kwalitatief toch net wat minder uit, net als bij JPEG-foto's die een groot aantal keer achter elkaar sterk worden gecomprimeerde.

Omdat je niet in alle situaties het maximaal aantal mogelijke pixels nodig hebt, kun je de camera ook zo instellen dat er met minder pixels wordt gewerkt. Als je dat doet, krijg je niet de allerhoogste kwaliteit wanneer je een uitsnede maakt van de foto of als je hem op groot formaat wilt afdrucken.

Maak je JPEG-foto's en wil je daarbij altijd de hoogst mogelijke kwaliteit bereiken, dan is er maar één goede instelling. Dat is die waarbij het maximaal aantal pixels wordt gebruikt en waarbij de bestanden door de compressie het minst worden verkleind.

©Lenny Moeskops, Canon 5D Mark II, ISO 200, 1/180e sec, F/11.

Bij de meeste camera's wordt het aantal pixels weergegeven door de standen Groot of *Large* (L), Gemiddeld of *Medium* (M) en Klein of *Small* (S). Vaak staat er in de handleiding dan ook bij aangegeven hoeveel pixels worden gebruikt voor de hoogte en de breedte van de foto.

Voor de mate van compressie – ook vaak aangeduid als kwaliteit – worden termen gebruikt als SuperFijn, Fijn of *Fine* (het minst gecompriemd), Normaal of *Normal* (middenkwaliteit) en Basis of *Basic* (het meest gecompriemd).

Bestandsgrootten in aantallen pixels.

Opdracht 1.2

Zoek op je camera – en check het daarna in de handleiding – welke fotobestanden met jouw camera mogelijk zijn en hoe je voor een bepaalde soort kunt kiezen. Let goed op, want als de camera op de ‘groene’ of automatische stand staat, heb je waarschijnlijk maar één keus (JPEG). Zet je hem op een niet-automatische stand, dan komen er meer keuzemogelijkheden. Kijk hoe je bij jouw camera de kwaliteit van de JPEG-foto’s zo hoog mogelijk kunt instellen. Wees je er wel van bewust dat bij de hoogste kwaliteit de bestanden het grootst zijn en er dus minder op je geheugenkaart kunnen. Zet de instelling direct op de hoogste kwaliteit JPEG, dus met de meeste pixels en de minste compressie.

Opmerking > Handleidingen zijn vaak lastig te lezen en wat je zoekt, is niet altijd gemakkelijk te vinden. Voor mij – maar ik ben wel een echte computerfanaat – is een elektronische handleiding in PDF-formaat op de iPad of de computer de gemakkelijkste manier van werken. Je kunt een trefwoord intypen, ziet op welke pagina('s) het begrip voorkomt en je kunt door het aanklikken of intypen van het onderwerp of paginanummer direct naar het betreffende onderwerp gaan. Gedurende het schrijven van dit boek (dan zit ik toch achter de computer) stonden diverse handleidingen – ook die ik in papieren vorm heb – op mijn bureaublad. Wie ook veel en graag van zijn computer gebruikmaakt, raad ik aan om de handleiding van zijn camera te downloaden, een snelkoppeling op het bureaublad te zetten en deze te gebruiken zolang je bezig bent met dit boek. Tegenwoordig zijn gelukkig de meeste handleidingen gemakkelijk via internet te vinden en downloaden.

Handleidingen op de iPad.

Verschillende verhoudingen

De hoeveelheid pixels in de hoogte en breedte bepaalt niet alleen het totaal aantal pixels, maar ook de verhoudingen van de foto. Zo kun je bij sommige camera's kiezen voor een verhouding van 3:4 of 2:3 en soms zelfs voor een panoramafoto. Welke verhouding je kiest, is vooral afhankelijk van wat je met de foto's wilt doen. Als je de foto's wilt (laten) afdrukken is een verhouding van 2:3 het meest voor de hand liggend, omdat veel afdrukcentrales en papiersoorten daarop zijn ingesteld. De verhouding 3:4 is afgeleid van de (oudere) maten van computer- en televisieschermen en dus het meest geschikt voor zo groot mogelijke weergave op die schermen. Omdat schermen tegenwoordig vaak breedbeeld hebben, zijn er nu ook camera's die de verhouding 9:16 aanbieden.

Zelf gebruik ik het liefst de verhouding 2:3, omdat bij gebruik van 3:4 er bij het afdrukken door de afdrukcentrale vaak een randje van de foto wordt afgesneden en deze daardoor niet meer precies is zoals ik hem had genomen. Als je een camera hebt waarmee alleen 3:4-foto's kunnen worden genomen, let dan goed op als je foto's laat afdrukken en beslis zelf welk randje er wordt afgesneden.

Een panoramastand gebruik ik zelden. Veel camera's doen dan eigenlijk weinig anders dan een deel van de boven- en/of onderkant van de foto weglaten en gebruiken veel minder pixels. Omdat ik mijn foto's altijd zelf met een fotobewerkingprogramma ontwikkel, haal ik dat deel er

liever zelf af en maak ik naar eigen smaak een panorama. Alleen om van tevoren te zien hoe het kan worden, is de panoramastand voor sommigen misschien wel handig.

©Daklu, Nikon D700, ISO 200, 1/100 sec, F/13 (uitgesneden tot semi-panoramaformaat).

Er zijn ook camera's die het automatisch maken van panoramafoto's bestaande uit meerdere foto's ondersteunen; die functie kan wel degelijk tot mooie resultaten leiden.

©Betty Vegting, Sony DSC-HX1, ISO 125, 1/500 sec, F/5.6.

In de eerste fase raad ik je aan te kiezen voor het werken met JPEG-bestanden. Daarbij adviseer ik altijd te kiezen voor de allerhoogste kwaliteit. Je weet maar nooit wanneer je een topfoto maakt, die je misschien wilt uitvergrooten voor aan de muur. Of er zit een detail in, dat je wilt uitsnijden tot een nieuwe zelfstandige foto. In beide gevallen zul je spijt hebben als je de foto niet hebt gemaakt met de meeste pixels en in de beste kwaliteit. Alleen in situaties waarin je onvoldoende geheugenkaarten hebt, kun je een stapje terug doen, maar nog beter is het om altijd een extra geheugenkaart bij de hand te hebben.

Opmerking > Er is één situatie waarbij je eventueel wel met minder pixels en een lagere kwaliteit kunt werken. Dat is wanneer je de foto's enkel en alleen maakt om te gebruiken voor internet. Voor een goede en snelle weergave op internet is het namelijk noodzakelijk dat het aantal pixels gering is en de bestandsgrootte klein genoeg om snel te laden. Toch adviseer ik ook in die situatie te kiezen voor fotograferen in de allerhoogste kwaliteit. Het is namelijk heel gemakkelijk om op de computer van de allerbeste foto een bestand te maken dat geschikt is voor internet, maar omgekeerd kan dat niet. Heb je de foto 'klein' geschoten en vraagt iemand toch om een afdruk, dan heb je vaak onvoldoende pixels om een behoorlijke afdruk te (laten) maken. En al helemaal niet als iemand vraagt of hij of zij die foto mag gebruiken voor een poster of voor publicatie in een kwaliteitstijdschrift.

Geheugenkaart leegmaken

Op de computer heb je over het algemeen meer ruimte voor je fotobestanden dan op een geheugenkaart. Bovendien kun je de foto's veel beter bekijken en beoordelen op het computerscherm dan op het LCD-scherm van je camera. Voor mij een reden om altijd direct nadat ik een serie opnamen heb gemaakt, mijn foto's op de computer te zetten en de geheugenkaart daarna onmiddellijk weer leeg te maken. Zo weet ik dat ik altijd een lege geheugenkaart in mijn camera heb en sta ik nooit voor verrassingen.

Het overzetten van de fotobestanden van de geheugenkaart naar de computer kan op drie manieren:

- via het bij de camera geleverde kabeltje;
- door de geheugenkaart in een geheugenkaartlezer van de computer te steken, als de computer zo'n ingebouwde geheugenkaartlezer heeft;
- door een losse geheugenkaartlezer te gebruiken die in een USB-poort wordt gestoken.

Mijn persoonlijke voorkeur is om niet met het kabeltje te werken, maar een geheugenkaartlezer te gebruiken. Ik controleer na het overzetten van de foto's altijd eerst of ze echt allemaal goed op de computer staan. Bij het terugzetten van de geheugenkaart in de camera kies ik ervoor om deze direct te *formatteren*. Door het formatteren worden alle foto's op de kaart gewist en wordt deze weer volledig in de oorspronkelijke 'startstand' gebracht.

Waar sla je je foto's op?

Het is heel belangrijk om een duidelijk systeem te kiezen voor het opslaan van je foto's op de computer. Veel mensen kunnen na verloop van tijd hun foto's niet meer gemakkelijk terugvinden, terwijl ze dachten dat ze handige mapjes hadden gemaakt met duidelijke namen. Anderen hebben dezelfde foto in verschillende mapjes op hun computer staan.

Voor het archiveren van je foto's heb ik een duidelijk advies. Mijn ervaring (en inmiddels die van vele van mijn cursisten) is dat je alle foto's gemakkelijk terug kunt vinden als je ze opslaat in mapjes op jaartal, datum en onderwerp.

Mijn systeem ziet er als volgt uit:

- Hoofdmap: Foto's Date
- Submappen per jaar: 2009
 - 2010
 - 2011
 - 2012
 - 2013 en verder...
- Binnen het jaar voor elke fotoserie een aparte map met exacte datum en onderwerp.

Opbouw fotoarchief.

Op deze manier heb ik voor elk jaar een chronologische volgorde van al mijn fotomappen en zie ik aan de onderwerpen snel welke foto's er in die mappen te vinden zijn.

Als je een Mac (Apple) hebt, dan kun je dit systeem gerust hanteren binnen de bestaande map Afbeeldingen. Voor degenen die werken met een Windows-pc raad ik af om de map Mijn Afbeeldingen te gebruiken.

De belangrijkste reden hiervoor is dat ik op mijn pc graag een aparte vaste schijf gebruik voor het computersysteem en de programmatuur (meestal de C-schijf) en een andere vaste schijf voor al mijn persoonlijke gegevens, zoals tekstbestanden, administratie, financiën en dus ook mijn

fotobestanden (meestal de D-schijf, ook vaak de Data-schijf genoemd). Mocht de computer crashen, dan is het vaak gemakkelijker de gegevens van de D-schijf te redden dan van de C-schijf. De meeste nieuwe computers worden ook om die reden geleverd met een vaste C- en D-schijf.

Opmerking > Zie het bovenstaande maar als een auto: de besturing en motor zitten onder de motorkap en alles wat je van huis meeneemt voor onderweg of op reis, leg je toch liever in de bagageruimte dan onder de motorkap? Jammer genoeg heeft Windows de map Mijn afbeeldingen juist wél onder de motorkap (op de C-schijf) gelegd en loop je met een crash meer risico's dan wanneer je mijn advies opvolgt.

©Daklu, Nikon D800, ISO 400, 1/60 sec, F/10.

Mijn dringende advies is dus: als jouw computer over een vaste C-schijf voor programma's én een vaste D-schijf voor gegevens beschikt, maak dan een map 'Foto's [jouw eigen naam]' aan op de D-schijf en ook meteen de juiste submap van het jaar waarin de foto's worden gemaakt.

Opdracht 1.3

Maak op je computer de basismappen voor je foto's aan. Heb je een Windows-pc, maak dan het liefste op de D-schijf de hoofdmap 'Foto's [jouw eigen naam]' aan met daarin mappen per jaar. Binnen het huidige jaar kun je dan per fotoserie een map aanmaken met als naam: 'jjjjmdd onderwerp van de serie foto's'.

Heb je recent een serie foto's gemaakt: zet ze van de geheugenkaart op de computer in de juiste map. Controleer altijd achteraf goed of alle foto's correct en in de juiste map op de computer staan. Plaats daarna pas de geheugenkaart terug in de camera en formatteer deze direct om hem leeg en 'schoon' te maken. Het formatteren van de geheugenkaart gaat meestal via het menu van de camera. Zoek eventueel in de handleiding op waar je de opdracht formatteren kunt vinden.

Opmerking > Er is nog een belangrijke reden waarom ik de hoofdmap voor mijn foto's 'Foto's Date' noem. Windows en sommige fotoprogramma's hebben vaak een eigen systeem die foto's automatisch dirigeren naar de map Mijn afbeeldingen. Zoals eerder beschreven, komen ze hierdoor op de C-schijf terecht. Als je er eenmaal aan bent gewend dat jouw foto's nergens anders dan in een submap onder 'Foto's [jouw voornaam]' mogen komen, dan kan het bijna niet fout gaan. Je bent dan ook gedwongen altijd op te letten dat jijzelf bepaalt in welke map je foto's worden opgeslagen en dat dat niet automatisch door Windows of een ander programma wordt gedaan. Komen er per ongeluk toch foto's in de map Mijn afbeeldingen (check het van tijd tot tijd), dan weet je wat je te doen staat: verplaatsen naar de juiste map op de D-schijf.

Waarschuwing > Als je samen met iemand anders op een computer werkt, is het gemakkelijk als je allebei een persoonlijke fotomap hebt met je eigen naam. Voor mij als docent, die veel foto's van cursisten op de computer opslaat, is er bovendien de hoofdmap 'Foto's cursisten', uiteraard ook op de D-schijf en uitgesplitst op naam van de verschillende cursisten.

Back-up van de foto's

Wil je helemaal zorgvuldig met je foto's omgaan, dan is het verstandig om – naast het altijd goed controleren of de fotobestanden op de juiste plek op de computer staan – regelmatig een back-up van de foto's te maken. Het gemakkelijkst gaat dat tegenwoordig met een externe harde schijf, die nu voor een redelijk bedrag te koop is en héél veel foto's kan opslaan. Ook daar zou ik dan hetzelfde archiefsysteem gebruiken (met dezelfde mapnamen) als op de computer of nog beter: kiezen voor een automatische back-up van de belangrijkste mappen met foto's en andere gegevens. Tegenwoordig bieden internetproviders ook ruimte aan voor back-up van persoonlijke gegevens zoals foto's. Dat is – omdat de back-up op een andere plaats dan in je eigen huis wordt bewaard – een nog betere oplossing, maar daar hangt wel een hoger prijskaartje aan.

Excuses voor het nogal technische verhaal in dit hoofdstuk. In het volgende hoofdstuk blikken we echter direct vooruit naar de echte fotografieonderwerpen.

©Ed Molenaar, Canon EOS 5D, ISO 160, 1/250 sec, F/9.0.

focus

Onderwerpen

Betty Vegting

Voor je ontwikkeling als fotograaf is het belangrijk om regelmatig dezelfde onderwerpen – maar telkens op een andere manier – te fotograferen. In dit hoofdstuk werk je toe naar vijf onderwerpen die je bij het doorwerken van dit boek telkens zult gebruiken in de oefeningen.